

Visiestuk: De wijze waarop onderwijs, onderzoek en beroepenveld elkaar kunnen versterken.

Door: Linda Snippe, lectoraat Finance en Accountancy Hogeschool Inholland. Oktober 2021.

De magische combinatie van onderzoek-onderwijs-beroepenveld

Het lijkt voor de hand liggend dat het beroepenveld graag young professionals aanneemt, die over relevante kennis en vaardigheden beschikken voor de huidige beroepen. Ook logisch klinkt het om onderzoek te verrichten naar ontwikkelingen die we in de beroepspraktijk waarnemen en trends die we in het werkveld zien. Om in het hoger beroepsonderwijs daadwerkelijk de professionals voor de toekomst op te leiden en hen straks echt toegevoegde waarde te laten bieden aan organisaties, is het waardevol om inzichtelijk te maken hoe de relaties en informatiestromen tussen de drie partijen verlopen in een optimale samenwerking. Uitvoeren van deze samenwerking valt of staat bij de toepassing ervan door mensen. Vanuit een organisatie is dit te faciliteren en te ondersteunen.

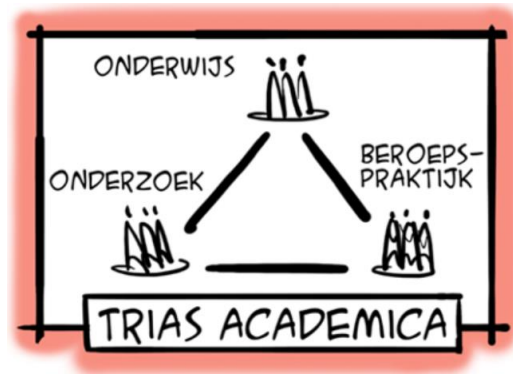
Wat is de aanleiding van deze notitie? Die is veelzijdig, ik noem een aantal redenen: de vele en snelle ontwikkelingen in de beroepspraktijk van de financial en het veranderende werkveld, de opdracht om het curriculum (ad-)Finance& Control en Accountancy te updaten en verder te ontwikkelen (project Eureka!), de actualiteit die docenten altijd willen integreren in het onderwijs, door de vraag van het beroepenveld naar professionals die direct toegevoegde waarde kunnen leveren in financiële beroepen. In de strategische agenda Hoger onderwijs en Onderzoek “Houdbaar voor de toekomst” (Ministerie van OCW, 2019) staat samenwerking tussen onderwijs en onderzoek centraal in het kunnen realiseren van ambities. Bovendien is een aantal richtinggevende en fundamentele adviezen gegeven aan de sector Hoger Economisch Onderwijs op 11 oktober 2021 in een onderzoek onder leiding van Michaël van Straalen. Minister Ingrid van Engelshoven (OCW) zegt hierover: “De adviezen voor het aanpassen van het curriculum, meer praktijkgericht onderzoek en meer interdisciplinariteit laten zien hoe we deze belangrijke sector in het hbo toekomstgericht kunnen maken.” ([Vereniging Hogescholen | Economie-opleidingen hbo aan de slag met adviezen verkenningsrapport](#)). De afgelopen jaren zijn er drie duidelijke ontwikkelingen in de wereld die van invloed zijn op het vakgebied Finance&Control, te weten: technologische ontwikkelingen, het belang van soft skills en onze kijk op de wereld (globe perspective), ([LOOFC Kennisbank \(webflow.io\)](#)). Uit het beroepenveld komt bijvoorbeeld de vraag naar professionals met ontwikkelde ‘soft skills’, zoals kunnen presenteren, overtuigen en helder communiceren. Daardoor komt de inhoudelijke kennis van deze professionals nog beter tot uiting in de organisatie.

Relaties in de trias academica

Ik ben ervan overtuigd dat studenten, docenten/onderzoekers en professionals zich op de (middel)lange termijn in een wederkerige situatie bevinden, die heel positief en krachtig is bij een goede samenwerking. Samenwerking tussen deze drie partijen vindt al plaats via diverse netwerken in verschillende samenstellingen en frequenties. Deze samenwerking staat echter nog en in de kinderschoenen. Een gestandaardiseerde aanpak of structuur is er niet. Daarmee bedoel ik niet te zeggen dat het niet goed is wat er nu gedaan wordt; integendeel. Ik ben er groot voorstander van dat we (lees: studenten, docenten/onderzoekers en professionals) verder ontwikkelen wat er al is. Dat begint met bespreekbaar maken wat nodig is om relevant en kwalitatief goed onderwijs aan te (blijven) bieden, dat opleidt tot economische professionals die het beroepenveld nodig heeft.

LOOFC spreekt in dit kader van een trias academica. Het beroepsonderwijs, praktijkonderzoek en beroepspraktijk komen hierin samen. De beroepspraktijk wordt vertegenwoordigd doordat elke Hogeschool een regionale beroepenveldcommissie (of werkveldcommissie) heeft. ([LOOFC Kennisbank \(webflow.io\)](#))

“Iedere collega en student die probeert onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk te verbinden, merkt dat dit niet automatisch gaat. De verbinding zelf vraagt een systematische werkwijze die we in het algemeen nog niet scherp in beeld hebben.” Zegt lector D. Griffioen ([HvA versterkt rol van onderzoek in hbo - HvA](#))

Figuur 1: LOOFC Trias academica

Informatiestromen

De verbinding tussen de drie partijen en de uitwisseling van informatie over het hoger economisch onderwijs, financiële beroepen en het werkveld van de financials, vindt zowel formeel als informeel plaats. Je zou een oneindige opsomming kunnen maken van relevante zaken die studenten en docenten (vanuit onderwijs), docenten/onderzoekers (vanuit onderzoek) en professionals (vanuit het beroepenveld) met elkaar delen. Hier focus ik graag op activiteiten die al in min of meerdere mate plaatsvinden binnen het cluster Finance van Hogeschool Inholland én bijdragen aan versterking van de trias academica.

Onderwijs & Onderzoek:	Onderwijs & Beroepenveld	Onderzoek & Beroepenveld
<u>Onderwijs → onderzoek</u> Studenten leren een onderzoekende houding te hebben en doen verschillende onderzoeksopdrachten via het curriculum en/of via het lectoraat, bijvoorbeeld voor een adviesopdracht of een afstudeeropdracht. <u>Onderzoek → onderwijs</u> Docenten die in een lectoraat onderzoek doen, nemen de onderzoekservaring en projecten/artikelen mee naar het onderwijs. Zij nemen zowel kennis als vaardigheden als een onderzoekende, nieuwsgierige houding mee naar studenten. Vanuit het lectoraat wordt geparticipeerd in de ontwikkeling van een transdisciplinaire minor. Leren = nieuwsgierig zijn	<u>Onderwijs ↔ beroepenveld</u> Studenten lopen stage en doen een afstudeeronderzoek bij organisaties. Zij mogen leren en nemen tegelijkertijd kennis en inzichten mee. <u>Beroepenveld → onderwijs</u> 1. Professionals geven gastlessen of doen een bijdrage via een kenniscafé, werkconferentie, congres dat via Inholland is georganiseerd. 2. Via een beroepenveldcommissie laat de opleiding zich informeren over ontwikkelingen binnen de beroepspraktijk, haalt actief informatie op over thema's en heeft gelegenheid om te sparren over bijvoorbeeld vernieuwingen in het curriculum. Cases vanuit de opleiding worden hier ook voorgelegd. 3. Sommige (deeltijd) docenten hebben tevens een baan of nevenfunctie in het beroepenveld. Als beroepsopleiding vinden we het belangrijk om ook mensen met praktijkervaring in huis te hebben. Leren = durf te vragen	<u>Onderzoek ↔ beroepenveld</u> Onderzoek door het lectoraat vindt regelmatig plaats in samenwerking met (regionale) organisaties en zowel maatschappelijke vraagstukken (macro) als organisatie vraagstukken (micro) worden onderzocht. Onderzoekers zitten in (vak)netwerken waarbij ze op de hoogte blijven van alle recente ontwikkelingen en vernieuwingen binnen het werkveld. <u>Beroepenveld → Onderzoek (en onderwijs)</u> Het beroepenveld zoekt steeds vaker samenwerking met lectoraten en het onderwijs. Soms is daarbij trans disciplinaire samenwerking nodig is. De Hogeschool fungeert dan als kennisinstelling. Leren = doen

Tabel: Wat betekenen onderwijs, onderzoek en beroepenveld voor elkaar en hoe wisselen zij zoal informatie met elkaar uit?

Naast de bestaande samenwerkingen, waarbij uitwisseling van informatie plaatsvindt, zijn er ook voorbeelden te noemen waarbij alle drie de partijen betrokken zijn.

- Een studie naar werkplekleren in het Hoger onderwijs (door Marleen Bartelts) en de vraag welke rol lectoraten kunnen spelen hierin.
- Diverse praktijkvoorbeelden van samenwerking zijn te vinden via de Labs ([Leergemeenschappen \(inholland.nl\)](https://leergemeenschappen.inholland.nl)) en het onderzoek van Inholland ([Onderzoek bij Inholland](#)).
- Onderwijsinstellingen uit verschillende of dezelfde onderwijstypen trekken met elkaar op ten behoeve van doorlopende leerlijnen en vakmanschap. In Advies Werkgroep, *Kwaliteit van praktijkgericht onderzoek en het lectoraat* (2016) wordt beschreven dat praktijkgericht onderzoek zich van fundamenteel en toegepast onderzoek onderscheidt door de sterke koppeling met de beroepspraktijk en het onderwijs, het multidisciplinaire karakter en de sterke betrokkenheid van de praktijk in de uitvoering van het onderzoek.
- Op lectorenplatforms worden resultaten gedeeld, vragen gesteld en zet men in op gezamenlijke onderzoeksprojecten.
- We hechten aan contact met alumni. Dat netwerk bestaat al lang en is sinds 2020 ook via LinkedIn zichtbaar. Alumni geven feedback over de bijdrage van hun genoten onderwijs aan de ontwikkeling die ze als professional doornaken in de huidige beroepspraktijk.

Case risicomanagement en duurzaamheid

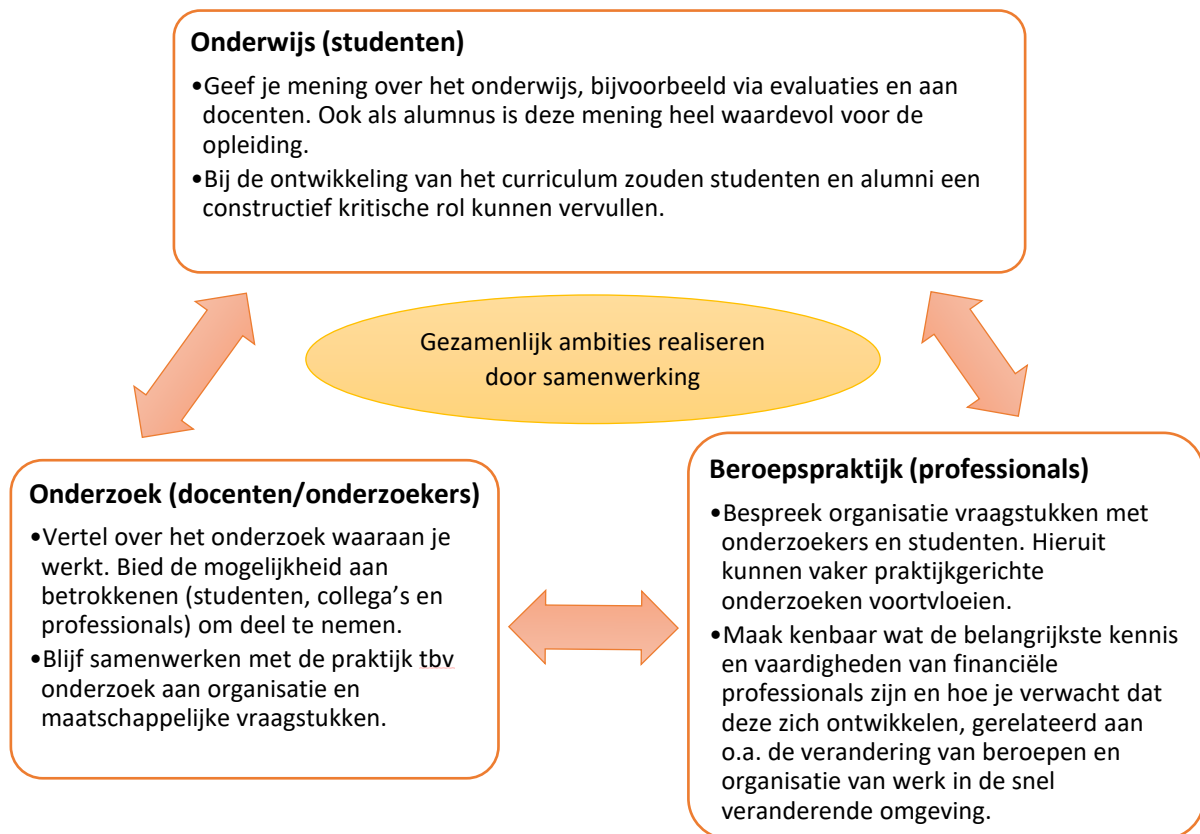
Als laatste geef ik een voorbeeld van een recent onderzoek weer vanuit het lectoraat Finance & Accountancy, waarbij de trias academica betrokken is geweest en er een opbrengst voor het onderwijs volgt. The risks of sustainable business strategies (Bossert en Snippe, 2021) is geschreven uit een onderzoek, waarbij anonimiteit gebruik is gemaakt van data die studenten van de locaties Alkmaar, Diemen, Haarlem en Rotterdam in 2020 en 2021 hebben verzameld bij bedrijven voor het project risico analyse in jaar 3 van de opleiding Finance & Control. In het lectoraat is hier een case study van gemaakt en een database gecreëerd met verschillende criteria op het gebied van risicomanagement, duurzaamheidsstrategieën en SDG's.

De volgende stap is het verfijnen en actualiseren van de projectopdracht voor het project risico analyse samen met de vakgroep. Duurzaamheidsstrategieën en SDG's in relatie tot risicomanagement krijgen hierin een prominentere plek. Verder geven we vanuit eigen onderzoek bevindingen terug aan onze studenten en nemen we als docenten een professioneel nieuwsgierige en onderzoekende houding mee de klas in. Bij de verfijning van de projectopdracht maken we het mogelijk om het onderzoek breder op te zetten, waarbij hopelijk bevindingen met wetenschappelijke waarde en relevantie voor de beroepspraktijk zullen volgen. Het artikel is ingediend bij het Journal Studies in Risk and Sustainable development.

Wat kun jij bijdragen?

Dit stuk is geschreven vanuit de praktijk. De ingrediënten die nodig zijn cq. al bestaan voor een samenwerking binnen de trias academica en een uitwisseling van relevante informatie is besproken en kan nog verder worden uitgebreid, geïntensiveerd en gestructureerd. Verder zijn in de aanleiding van dit stuk verschillende ambities (vanuit het Ministerie van OCW, de opleiding, Vereniging van Hogescholen, LOOFC) weer gegeven. Daar geven we met elkaar gevolg aan.

Vanuit de verschillende invalshoeken geef ik richting aan de bijdrage die nodig is en blijft om door te ontwikkelen vanuit de huidige situatie om gezamenlijk ambities te realiseren (fig. 2). Verder onderzoek zou mijn inziens nodig zijn naar het organiseren en structureren van de beschikbare kennis en relevante informatie voor alle betrokkenen binnen en buiten de eigen organisatie. Een kanttekening hierbij is uiteraard dat dit geen volledige opsomming is.

Figuur 2: De bijdrage voor doorontwikkeling van ingezette samenwerking en informatie uitwisseling

Graag sluit ik af met de oproep: luister naar de mensen in je netwerk en deel jouw eigen informatie met hen. Zo komen we telkens een stap verder in de doorontwikkeling en integratie van kwalitatief goed onderwijs en onderzoek, afgestemd op het beroepenveld (van de toekomst)!

Gebruikte bronnen:

[LOOFC Kennisbank \(webflow.io\)](https://webflow.io)

[LOOFC Kennisbank \(webflow.io\)](https://webflow.io)

[HvA verstevigt rol van onderzoek in hbo - HvA](#)

[Leergemeenschappen \(inholland.nl\)](https://inholland.nl)

[Onderzoek bij Inholland](#)

[Vereniging Hogescholen | Economie-opleidingen hbo aan de slag met adviezen verkenningsrapport](#)

- Advies Werkgroep. *Kwaliteit van Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat*. (2016)
- Bartelts, M. (2013) Werkplekleren in het Hoger Onderwijs; een maatschappelijk belang. *Welke rol kunnen lectoraten spelen lectoraten spelen bij het werkplekleren in het Hoger Onderwijs ?*
- Bossert, J., Snippe, L.M.B. (2021). The risks of sustainable business strategies.
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2019). Strategische agenda Hoger onderwijs en onderzoek. *Houdbaar voor de toekomst*.